

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.VI.22.168/2011/5.szám

A Kúria a Dr. Bálint Tünde Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Bálint Tünde ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Veszelyné dr. Szávai Mária Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Veszelyné dr. Szávai Mária ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés iránt a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság előtt 13.P.III.24.085/2010. szám alatt folyamatban volt perében, amely perbe a Magyar Ügyvédek Biztosító és Segélyező Egyesülete beavatkozott másodfokon a Fővárosi Bíróság 56.Pf.632/702/2011/6. szám alatt hozott jogerős ítélete ellen az alperes részéről benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 150.000 (Százötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg külön felhívásra az államnak 302.700 (Háromszázkettőezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

Az alperes ügyvéd. A felperes 2001. június 25-én azzal kereste őt meg, hogy K. H.-val kölcsönszerződést kíván kötni és ebben ügyvédként közreműködjön. Az alperes még ugyanezen a napon elkészítette a kölcsönszerződést, amelynek tartalma szerint a felperes K. H.-nak 4.800.000 forint kölcsönt nyújtott 2001. december 25-i visszafizetési határidővel. A szerződés rögzítette, hogy 2001. november 25. napjáig a kölcsön kamatmentes, azonban ha eddig az időpontig a kölcsön visszafizetése nem történik meg, a kölcsön kamatos hitellé változik. A szerződés 5. pontja szerint az adós kijelentette, hogy a kölcsön fedezete a kiskorú gyermeke tulajdonában álló szegedi öröklakás oly módon, hogy ha a kölcsönt nem fizetné vissza határidőben, azt ezen lakás értékesítéséből befolyó összegből fogja visszafizetni.

K. H. 2004. február 4-én az alperes ellenjegyzésével a felperes részére tartozáselismerő nyilatkozatot tett.

K. H. nem fizette vissza a tartozását, majd 2007. május 17-én elhunyt igen nagy összegű tartozásokat hagyva maga után.

A felperes már 2006. június 21-én felszólította az alperest a kára megtérítésére arra az esetre, ha a kölcsönszerződésből eredő igényét az adóssal szemben nem tudja teljeskörűen érvényesíteni.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság 4.800.000 forint tőke, ennek 2001. június 25. napjától a lejáratig, 2001. december 25. napjáig a jegybanki alapkamattal megegyező mértékű ügyleti kamata, összesen 5.045.849 forint kártérítés megfizetésére kötelezze az alperest. Kérte továbbá 2001. december 26. napjától 2004. április 30-ig terjedő időszakra az ügyleti kamat + 4 % kamatának megítélését, 2005. május 1. napjától pedig a Ptk. 301. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetését. Érvényesítette továbbá a felperessel kötött szerződése alapján ügyvédi munkadíjként kifizetett összeg egy részét is. Keresetében előadta, hogy az adós mint törvényes képviselő a gyámhivatal hozzájárulása nélkül nem rendelkezhetett volna a fedezetül szolgáló ingatlannal, a szerződést pedig a gyámhivatal nem hagyta volna jóvá, mivel az ingatlan eladása nem a kiskorú érdekeit szolgálta volna. A felperes biztosíték hiányában kölcsönszerződést nem kötött volna. Az alperes tehát érvénytelen szerződést szerkesztett, amelyért kártérítési felelősséggel tartozik.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Előadta, hogy a feleket figyelmeztette arra, hogy a kiskorú lakásának értékesítéséhez gyámhatósági engedélyre van szükség, a felek ennek ellenére kérték a szerződésben a fedezetül szolgáló ingatlan feltüntetését. Állította, hogy a felperes a biztosítéktól függetlenül is megkötötte volna a kölcsönszerződést. Erre tekintettel az ügyvédi kötelezettségét nem szegte meg, így kártérítési felelőssége sem áll fenn.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a keresetet a főkövetelésen kívül a járulékokra kiterjedően is alaposnak ítélte. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 5.045.849 forintot, ennek 2001. december 26-tól 2004. április 30-ig a jegybanki alapkamat 4 %-al növelt mértékű, 2005. május 1-től a kifizetésig az alapkamatnak a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 1/3-ával növelt mértékű késedelmi kamatait, valamint 464.500 forint perköltséget. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes a kölcsönszerződés megszerkesztése és ellenjegyzése során megsértette az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 27. § (1) bekezdésének a) pontját. E szerint ugyanis az ellenjegyzés bizonyítja, hogy az

okirat megfelel a felek akaratának és a jogszabályoknak. A jelen esetben a kiskorú lakásának felajánlása a Ptk. 13/A. § (1) bekezdésébe ütköző érvénytelen szerződési rendelkezés volt. Erre tekintettel az alperesnek az ellenjegyzést meg kellett volna tagadnia. Az elsőfokú bíróság az alperes kártérítési felelősségét a Ptk. 318. § (1) bekezdésére és 339. § (1) bekezdésére utalással állapította meg. Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az alperes felelőssége akkor is fennáll, ha a szerződő feleket kioktatta volna a fedezet alkalmatlanságáról.

Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyesen állapította meg és helytálló az abból levont jogi következtetése is. Az alperes fellebbezésében foglaltakkal kapcsolatban leszögezte, hogy az elsőfokú bíróság által hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján az alperes szerződésszegő magatartása megállapítható és az is, hogy a felperes kárának bekövetkeztével az alperes magatartása ok- okozati összefüggést mutat. A csatlakozó fellebbezés tartalma a felülvizsgálati eljárásnak nem tárgya.

A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel. Ebben tartalmát tekintve a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását tartalmazó ítélet meghozatalát kérte. Előadta, hogy álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 476. §-át, 477. § (2) bekezdését figyelemmel a 339. § (1) bekezdésére. Hivatkozott arra, hogy számos esetben más személy tulajdona szolgál biztosítékkul valamely kölcsönnek, ezt a jogszabályok nem tiltják. A jelen ügyben egy kiskorú ingatlana volt a kölcsön fedezete, de a jogerős ítéletet hozó bíróság bizonyítás nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a gyámhatóság jóváhagyása nem lett volna beszerezhető. E körben vizsgálni kellett volna, hogy mire vette fel a hitelt a kötelezett, az a gyermek érdekét mennyiben szolgálta. Ugyancsak nem vizsgálták az eljáró bíróságok, hogy a bekövetkezett kár és az alperes megbízotti tevékenysége között milyen mértékű az okozati összefüggés. Az alperes ebben a körben kifejtette, hogy álláspontja szerint a szerződésben rögzített fedezetül adás nem jogi fogalom, hanem egy mindennapi életben használt kifejezés és nem jelent mást, mint egy megalapozott ígéretet arra, hogy a hitelező hozzájuthat a biztosítékhoz. A szerződésben tehát nem szerződést biztosító mellékkötelezettségről rendelkeztek. Kétségtelen, hogy az ilyen a mindennapi életben használt kifejezés alapján nyújtott biztosíték nem nyújt tökéletes védelmet a hitelező részére, azonban ez a megoldás nem teremt okozati összefüggést az ügyvéd eljárása és a bekövetkezett kár között. A szerződő felek tudták, hogy a kiskorú tulajdonában lévő ingatlan nem terhelhető meg, illetve nem idegeníthető el csak a gyámhatóság engedélyével. A felperes nem

járt el gondosan, amikor a kölcsön lejáratát után nem nézett utána, hogy a kiskorú lakása megvan-e, illetve az értékesítésére van-e lehetőség. Gyakorlatilag megvárta az elévülési idő végét és az alperes ellen indított pert, így a kár elhárítása, enyhítése érdekében semmit sem tett. Az alperes ugyanakkor úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, hiszen azt foglalta írásba, amit a felek kértek tőle.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Kúria egyetért a jogerős ítélet azon megállapításával, hogy az alperes megsértette az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (Ütv.) rendelkezéseit, így annak 3. §-ában foglaltakat, amely tartalmazza, hogy az ügyvéd ügyvédi tevékenysége során milyen módon köteles eljárni. A lelkiismeretes, gondos eljárás körében nem fogadható az el, ha az ügyvéd tájékoztatja a feleket arról, hogy az általuk választott jogi megoldás az elérni kívánt cél megvalósítására nem alkalmas, feladata olyan jogi megoldás választása, amely megfelel a jogszabályoknak és a felek érdekeinek. A jelen ügyben egyértelműen megállapítható, hogy az alperes a kölcsönszerződés fedezetül egy kiskorú személy tulajdonában álló ingatlant jelölt meg a kölcsönszerződésben, amely ingatlan értékesítéséhez a gyámhatóság hozzájárulására lett volna szükség. Alaptalanul hivatkozik az alperes a felülvizsgálati kérelemben arra, hogy a felelőssége megállapításához szükség lenne arra, hogy a bíróság vizsgálja a hitel célját, illetve, hogy a gyermek érdekét a hitel felvétele mennyiben szolgálta. A Kúria álláspontja szerint ennek vizsgálatára nincs szükség. Az alperes akkor járt volna el gondosan, ha előzetesen tájékozódik, vagy a felet felhívja a tájékozódásra abban a körben, hogy a gyámhatóság milyen feltételekkel járulna hozzá az ingatlan fedezetül adásához. A felperes alappal hivatkozik arra, hogy nagy valószínűséggel ilyen hozzájárulás nem lett volna beszerezhető, hiszen a kiskorú érdekét a tulajdonában álló lakás értékesítése csak nagyon kivételes esetben szolgálhatja.

Egyetért a Kúria a jogerős ítélet azon megállapításával is, hogy a felperes éppen azért fordult ügyvédhez, hogy a kölcsön megfelelő biztosítékaról is gondoskodjék. Önmagában a kölcsönszerződés megkötéséhez ügyvédi közreműködésre nem lett volna szükség. Természetesen az alperes alappal hivatkozik arra, hogy más tulajdona is szolgálhat biztosítékkul, ebben az esetben azonban a biztosítéket nyújtó személy is szerződéskötő fél, olyan dolgot kínál biztosítékkul, amely felett szabadon rendelkezik.

Az alperes tehát megszegte az ügyvédi megbízási szerződésben

foglaltakat, valamint az Ütv. 3. §-ában előírt követelményeket, továbbá az Ütv. 27. § (1) bekezdésének a) pontjában foglaltakat is, amely szabály előírja, hogy az ügyvéd csak a jogszabályoknak megfelelő szerződést jegyezhet ellen. A kifejtettek alapján az alperes jogellenes magatartást tanúsított, a felperesnél bekövetkezett kár és magatartása között az ok- okozati összefüggés fennáll, így a marasztalása jogszerű. A felülvizsgálati kérelemben foglalt fejtegetés, miszerint a szerződést biztosító mellékkötelezettség és a fedezetül adás között különbség van, a Kúria álláspontja szerint az alperes kimentésére nem szolgálhat. A felperes azért fordult az alpereshez, hogy szakember készítse el a szerződését, amelybe olyan biztosítékok kerüljenek, amelyek tényleges fedezetet jelentenek a számára. Az alperes előadásával szemben az írásba foglalt szerződésben foglalt biztosíték nem hogy nem tökéletes biztosíték nem volt, hanem semmilyen biztosítékul nem szolgált a felperes részére.

A Kúria nem értett egyet az alperesnek azzal az álláspontjával sem, hogy a felperes mulasztott akkor, amikor nem vizsgálta meg, hogy a kiskorú lakásának értékesítésére van-e lehetőség. A felperes esetleges mulasztása sem mentesíti az alperest az általa szerkesztett és ellenjegyzett szerződés részleges érvénytelenségének a jogkövetkezményei alól.

A kifejtettek alapján a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül eljárva, a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján azt hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles megfizetni a felperesnek a felülvizsgálati eljárással felmerült költségeit. Ennek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdésében foglaltak szerint határozta meg azzal, hogy az az általános forgalmi adót is tartalmazza.

Az alperes illetékeljegyzési jogban részesült, a pervesztessége folytán köteles megfizetni az adóhatóság külön felhívására a le nem rótt felülvizsgálati illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdés, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2012. május 15.

Dr. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, Tamáné dr. Nagy Erzsébet s.k. előadó bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró

*A kiadmány hitelül:
tisztviselő*